

egy egységet képező *bejegyzéssel* szerzett ingatlan-hányadot kell érteni, vagyis azt, hogy a Jt. csupán azt tiltja, hogy az egyazon sorszám alatt bejegyzett ingatlan-hányadot részben megterhelni nem lehet, — de nem írja elő kötelezően azt, hogy, ha valakinek az egyik betétben B. 2. és B. 6. alatt is van illetősége, hogy ezeket csakis együttesen terhelheti meg.

Tehát — szerintem — a Jt. 3. §-ában foglalt „egész illetőség”-nek helyesen nem lehet azt az értelmet adni, hogy az egy betétben ugyanazon egyén javára különböző B.-lapi sorszámok alatt bejegyzett összes hányadokat kell érteni, hanem csakis azt, hogy „egész illetőség” alatt a B. lap egyik sorszáma alatt bejegyzett tulajdoni hányadot kell érteni s így egy társtulajdonosnak a jelzálogjog bekebelezése tekintetében annyi „egész illetősége” van, ahány egymástól függetlenül keletkezett, önálló sorszámú bejegyzése van.

Ily értelmezés mellett tehát nem fog jogszabályba ütközni, ha a tkvi hatóság az egyik társtulajdonosnak a B. 4. és 6. sorszám alatt bejegyzett illetőségeiből csak a B. 4. alatti illetőségézésére fogja a jelzálogjog bekebelezését elrendelni.

Úgy gondolom, hogy ez az értelmezés amellet, hogy a gyakorlatban előforduló kérdések megoldásához vezet, nem áll ellentétben a törvény rendelkezésével és intenciójával és ezzel az értelmezéssel egy igen fontos gyakorlati kérdés juttatható megnyugtató megoldáshoz.

Dr. Arvay Kálmán.

Végintézkedések kihirdetése. A Pestvidéki kir. Törvényszék, mint felfolyamodási bíróság az utóbbi időben az eddigi gyakorlattal ellentétben — költségkérdés kapcsán — oly értelmű végzést hozott, mely szerint a házassági szerződés, melyben örökjogi intézkedések is bennfoglaltatnak, nem hirdetendő ki.

A házassági szerződésben foglalt örökjogi intézkedés gyakori eset. A felek a házassági szerződés megkötésekor egyuttal esetleges korai elhalálozásuk esetére végintézkedést is szoktak tenni. Így például gyakran egymást nevezik ki örökösül, amennyiben a házasság magtalan maradna, vagy pedig tekintettel arra, hogy a hozományt ellenkező végintézkedés híján az aszszony törvényes vérrokonai öröklik, a házastársak bizonyos időpontokat határoznak meg a házassági szerződésben és a feleség intézkedik, hogy amennyiben a házasság a megkötéstől számított 5, 10, 15 év múlva szünnék meg az ő halála által, úgy a férj a hozomány mily összegét öröklí, illetőleg nem köteles a feleség törvényes örököseinek kiszolgáltatni. Mindezeket az intézkedéseket a házassági szerződésben kölcsönösen, egymásra való tekintettel teszik, tehát ezek a végintézkedések öröklési szerződésnek tekintendők. Majdnem minden esetben a házassági

szerződésben foglalt végintézkedésnél a felek külön is kiemelik, hogy haláluk esetére öröklési szerződés joghatályával intézkednek, a végintézkedésekre előírt szabályok betartásával.

A kérdés tehát leegyszerűsödik arra a régi problémává, hogy a törvény szavai szigorúan veendőek-e (az 1894. évi XVI. t.-c. 24. §-a csak a végrendelet kihirdetését rendeli) vagy pedig az öröklési szerződésekre is állanak ezek a szabályok.

A végrendelet kihirdetése tulajdonképpen nem más, mint annak mentesítése az eddigi hivatalos titok alól és feltárása minden érdekelt számára. A kihirdetésig a végrendeletet titok fedi, annak tartalmát rendszerint csak maga a végrendeletkező és esetleg az azt fogalmazó, vagy felvevő személy ismeri. A közokiratba foglalt végrendeletről még a fél részére sem szolgáltatható ki hiteles kiadvány, csupán másolat.

Ezzel szemben a közokiratba foglalt öröklési szerződésről hiteles kiadványok a szerződő felek részére ép úgy kiállíthatók, mint bármely más szerződésről. Az örökösként fellépő szerződő fél tehát igényét ennek a hiteles kiadványnak felmutatása vagy becsatolása útján igazolhatja.

Ép ezért oly nézet is van, mely szerint az öröklési szerződés kihirdetése nem is szükséges (Trux).

Előfordulhat azonban oly eset is, hogy a szerződő felek kölcsönösen egymást nevezvén ki általános örökössé, harmadik személyek javára is intézkednek, hagyományt rendelnek stb. Ezekről az intézkedésekről az érdekelteknek esetleg tudomásuk sincsen, csupán a szerződő feleknek. Hiszen például a közokiratba foglalt öröklési szerződésről csupán a szerződő felek kaphatnak hiteles kiadványt, vagy másolatot. Ha tehát az egyik szerződő fél meghalt és a másik fél megbánta a harmadik személy részére szóló juttatást, elképzelhető, hogy ő elhallgathatja az öröklési szerződést, — a hiteles kiadvány arról az ő zsebében van — és a kölcsönösen kikötött juttatást a részeltettnek nem teljesíti. A kedvezményezettnek pedig nincsen módja rá, hogy követelje részét az örökségből, mert hiszen esetleg tudomása sincsen róla.

Éppen ezért nézetem szerint szükséges a kihirdetés úgy a végrendeletnél, mint az öröklési szerződéseknél. A kihirdetés olyképen fogható fel, hogy az a végintézkedés közhírré tétele mindenki részére, akit illet. Aki érdekeltnek véli magát az örökségben, elmehet a bíróságra és utána nézhet az irodában, elolvashatja a végrendeletet, vagy öröklési szerződést és megállapíthatja nyomban, hogy történt-e részére juttatás vagy sem.

Különbön az eddigi általános gyakorlat szerint is az öröklési szerződéseket ép úgy kihirdették, mint a végrendeleteket. Az eddigi általános gyakorlat szerint tehát a törvénynek a kihirdetésre vonatkozó szabályai nemcsak a szigorú értelemben

vett végrendeletekre, hanem valamennyi végintézkedésre, tehát a házassági szerződésben foglaltakra is kiterjednek.

A gyakorlatban kialakult eddigi felfogást teszi különben magáévé a Polgári törvénykönyv tervezete is. S. S.

JOGÉLET.

Jogéleti munkaterv. Az őszi beköszöntével lassanként megindul az élet a jogtudomány berkeiben.

Tudományos egyesületeink közül ebben az évadban elsőnek a *Magyar Jogászegylet magánjogi szakosztálya* bontotta ki zászlóját, — folytatva Magyarország Magánjogi Törvénykönyve javaslatának évek óta állandóan e szakosztály programján szereplő vitáját.

Az előadások sorozatát *Balás P. Elemér* kezdte meg a javaslat kártérítési tanáról szóló előadásával, amelyről külön számolunk be. Úgy tudjuk, ebből a témakörből még további előadások szerepelnek programmon — így külön előadást kíván szentelni a szakosztály a közhivatalnokok kártérítő felelősségének — és tervbe van véve a kötelmi jog általános részének megvitatásán kívül a különös rész néhány fejezetének a bírálata is. Így *Fornheim Ernő* a szolgálati szerződésről szóló fejezet bírálatára vállalkozott, *Sömjen László* pedig a lakbérleti jog exponálására tett ígéretet. Hátra van még ezen felül *Schwarz Tibor* tavaly tartott, a vételügylet kérdéseit tárgyazó nagyértékű előadásának megvitatása.

Míg ekként a Jogászegylet magánjogi szakosztálya erejét a MMT megvitatása korszakos jelentőségű feladatának szenteli, a civilisztikus jogtudomány új irányainak keresésére és az új problémák megvitatására bátor hagyományai alapján a *Civiljogászok Vitatársága* hivatott.

Ennek a célnak a szolgálatában állt már *Frigyes Bélának* a tőzsde új értéküzleti szokásainak tervezetét tárgyazó előadása — amelyről külön számolunk be — és ennek a célnak a szolgálatában vette tervbe ez a lelkes gárda a technika újabb eredményeivel kapcsolatos problémáknak, a kollektív szerződés kérdéseinek, a munkajogi újabb judikatúrának, a végrehajtási jog aktuális kérdéseinek, a kényszeresség jogügyleti kellékeinek, a jogerő és perújítás viszonyának stb. megbeszélését; (előadók: *Szente Andor*, *Fonyó György*, *Fornheim Ernő*, *Fränkel Pál*, *Brüll István*, *Grünhut Jenő*), *Grodek László* a jogi és gazdasági struktúra kérdéseinek megvitatását fogja bevezetni; az elszakított